

VEFSN KOMMUNE

Ordføreren

Saksbehandler: Eva Daabach, Tlf. 75 10 10 13
Epost: post@vefsn.kommune.no

Deres referanse/dato:

Vår dato:
25.04.2014

Vår referanse:
14/219-6

Arkivkode:
G21 &00

Vår referanse bes oppgitt ved henvendelser

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.

0030 OSLO

SVAR - HØRING - FORSLAG TIL ENDRING I RESERVASJONSORDNINGEN FOR FASTLEGER

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) høringsbrev og høringsnotat av 21. januar 2014 med forslag om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og i pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon).

Vefsn kommunestyret behandlet høringen som en interpellasjon under sak 13/14 med følgende vedtak:

Ingen fastleger i Vefsn kommune har rett til å reservere seg mot å skrive under begjæring om svangerskapsavbrudd når en kvinne ønsker det. Abortsøkende kvinner bør også bli informert om at de kan henvende seg direkte til klinikker som gjennomfører abort iht. abortlovens § 14.

I høringsforslaget foreslår departementet at kommunene selv skal avgjøre om de ønsker å inngå avtaler med fastleger som vil reservere seg for henvisning til abort. Dette kan bety ulike praksiser fra kommune til kommune. Prinsippet om likeverdig tilgang til helsehjelp må fortsatt være det grunnleggende prinsippet i norsk helsevesen og må gjelde for alle områder og på alle steder i landet. Vefsn kommune vil ikke anbefale at det overlates til hver enkelt kommune å gi adgang til å inngå avtaler om reservasjon med fastleger. Dette er helt klart et spørsmål som må avgjøres av sentrale statlige myndigheter med nasjonale føringer og retningslinjer.

Å overlate en slik myndighet til kommunene strider også mot hensikten med den reviderte fastlegeforskriften fra 2013. Forskriften tydeliggjør at fastlegene er en del av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og kommunenes ansvar er å sørge for å tilby innbyggerne forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Når en lege inngår en fastlegeavtale med en kommune, tilpliktes fastlegen å oppfylle fastlegeforskriften og øvrig lovverk og avtaler som regulerer fastlegeordningen.

Vefsn kommune mener det er bekymringsfullt at departementets forslag om fastlegenes mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort i stor grad drøftes med utgangspunkt i administrative grep. Det er i liten grad tatt hensyn til den kvalitative betydningen av relasjonen mellom legen og kvinnen. Departementet skriver i sitt høringsnotat at *pasientene er ivaretatt på en slik måte at ulempene er begrenset og tiltaket må vurderes som forholdsmessig*.

Hvorvidt det er en belastning vil oppleves forskjellig. Det kan blant annet være avhengig av tilgang på ledig listeplass hos fastlegene samt at den enkelte kvinnen må finne en ny fastlege. Begrunnelsen for innføring av fastlegeordningen var nettopp at legen skulle ha en mer helhetlig kjennskap til sine pasienters helse- og livssituasjon for å kunne gi best behandling og råd. Ved den foreslåtte lovendringen kan den abortsøkende kvinnen bli nødt til å oppsøke en ukjent behandler for å få hjelp i en vanskelig livssituasjon. Fastlegeprinsippet gjelder da ikke for abortsøkende kvinner.

I abortlovens § 2 er det eksplisitt slått fast at det er kvinnen selv som fatter beslutning om svangerskapsavbrudd. Det er ikke den enkelte fastlegens personlige overbevisning eller moralske og etiske vurderinger som skal overprøve behovet for den som søker helsehjelp. I tillegg er det slik at det dreier seg ikke om en henvisning, kun en signering om at informasjon er gitt på kvinnens egenbegjæring. Fastlegene hverken har eller har hatt noen hjemmel i lov eller forskrift for reservasjon.

Mange gynekologiske avdelinger har etablert et tilbud for kvinner som vurderer abort, jfr. abortlovens § 14. Dette innebærer at kvinnene kan henvende seg direkte til disse avdelingene uten henvisning fra fastlege. Vi oppfordrer disse avdelingene til å gjøre dette tilbudet allment kjent for befolkningen.

På bakgrunn av dette mener Vefsn kommune at det ikke må åpnes for en reservasjonsmulighet for fastleger i forhold til abortsøkende kvinner. Kvinnens vanskelige og sårbare situasjon må alltid veie tyngst. Om man innfører dette for en yrkesgruppe, er det vanskelig å unngå tilsvarende krav fra andre yrkesgrupper i helsesektoren.

Høringssvaret vårt er avgrenset til reservasjonsmulighet i forhold til abort, og ikke aktiv dødshjelp. Hvis aktiv dødshjelp skulle bli tillatt i Norge vil det etter vårt syn være nødvendig med en egen utredning og høring på helsepersonells reservasjonsrett i forhold til dette spørsmålet, fordi det også berører andre helsepersonellgrupper enn fastlegen, og kan derfor ikke kun hjemles i fastlegeforskriften. Vi fraråder derfor at hjemmelen også skal omfatte reservasjonsmulighet i forhold til aktiv dødshjelp.

Med hilsen

Jann-Arne Løvdahl
ordfører